

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

C.N. de Jager (SGP)
(d.d. 16 mei 2023)

Nummer
3959

Onderwerp
Handreiking voor de gebiedsprogramma's Nationaal Programma
Landelijk Gebied

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op donderdag 11 mei 2023 ontving PS de Handreiking voor de gebiedsprogramma's Nationaal Programma Landelijk Gebied via de mail.

Gedeputeerde Staten (GS) levert op 1 juli 2023 een toetsbare versie op van het gebiedsprogramma aan het Rijk.

Op 28 juni 2023 bespreekt Provinciale Staten (PS) de toetsbare versie van het gebiedsprogramma in de commissie Klimaat, Natuur en Milieu (KNM). Ter voorbereiding op deze commissievergadering is er behoefte aan (proces) informatie op basis van de Handreiking voor de gebiedsprogramma's Nationaal Programma Landelijk Gebied¹.

De voorbereidingen door PS zijn noodzakelijk gezien de complexiteit van het onderwerp, de tijdsdruk, de maatschappelijke impact en de op 29 maart 2023 nieuw aangetreden PS.

Ondergetekende stelt aan het college van Gedeputeerde Staten de volgende vragen:

1. *Kunt u aangeven:*
 - a) *Welke door de Ecologische Autoriteit (EA) getoetste natuurdoelanalyses naar verwachting op 1 juli 2023 klaar zijn en meegenomen kunnen worden in een toetsbare versie van het gebiedsprogramma?*
 - b) *Welke ontwerp-natuurdoelanalyses naar verwachting op 1 juli meegenomen worden in de toetsbare versie van het gebiedsprogramma?*

Antwoord:

De natuurdoelanalyses van alle 14 stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in Zuid-Holland zijn (voor het Zuid-Hollandse grondgebied) afgerond en vorig jaar aangeboden aan PS. De natuurdoelanalyses van de 7

¹ [Handreiking voor de gebiedsprogramma's Nationaal Programma Landelijk Gebied | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)

niet stikstof-gevoelige Natura 2000-gebieden^[1] zitten in de afrondende fase en worden na de zomer aangeboden aan PS.

De EA toetst alleen de natuurdoelanalyses van stikstofgevoelige gebieden. Alle natuurdoelanalyses die provincie Zuid-Holland (als voortouwnemer) moet aanleveren bij de Ecologische Autoriteit zijn aangeleverd.

De door ons opgestelde natuurdoelanalyses van alle 21 Natura 2000-gebieden in Zuid-Holland worden, met inachtneming van de beschikbare adviezen van de EA, meegenomen in het ZH-PLG proces, de toetsbare versie van het gebiedsprogramma en de volgende generatie Natura 2000-beheerplannen.

Onderstaand de EA-planning voor de advisering.

Gebied	Stikstof-gevoelig	Planning advies EA
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein, Meijendel & Berkheide, Coepelduynen	ja	afgerond
Biesbosch	ja	juni
Duinen Goeree & Kwade Hoek en Voornes Duin	ja	juli
Solleveld & Kapittelduinen en Westduinpark & Wapendal	ja	september/oktober
Kennemerland-Zuid	ja	??
Voordelta en Lingegebied & Diefdijk-Zuid	ja	eind 2023
Grevelingen en Krammerk-Volkerak	ja	eind 2023
De Wilck, Donkse Laagten, Boezems-Kinderdijk, Oude Land van Strijen, Oude Maas, Hollands Diep en Haringvliet	Nee	n.v.t.

2. *Kunt u, met de kennis en stand van zaken van heden, aangeven wat u nu al weet met betrekking tot ofwel (een) doelbereik niet in zicht is en/of dat er geen (een) garantie is dat verslechtering wordt tegengegaan². Met andere woorden: waarvan weet u nu al welk doelbereik we wel of niet gaan halen en welke garanties tegen verslechtering er wel of niet gegeven kunnen worden? Graag onderbouwd met onder meer te ontwikkelen habitat, maatregelen t.a.v. begrenzing en het wegnemen van bronnen.*

Antwoord:

Een eerste indicatieve inschatting is dat voor een substantieel deel van de (stikstof-gevoelige en niet stikstof-gevoelige) Natura 2000-doelen verslechtering niet kan worden voorkomen zonder aanvullende maatregelen. Dit kunnen zowel stikstofreductiemaatregelen als natuurherstelmaatregelen zijn. Deze inschatting is gebaseerd op de natuurdoelanalyses van 19 van de 21 N2000-gebieden. De natuurdoelanalyses van niet-stikstofgevoelige gebieden Oude Maas en Hollands Diep zijn nog niet ver genoeg gevorderd om deze inschatting te kunnen maken.

In het ZH-PLG en de Natura 2000 beheerplannen zullen de benodigde maatregelen verder worden uitgewerkt. Dit zal gevolgen hebben voor de inschatting van de haalbaarheid van Natura 2000-doelen die dus nog kan wijzigen.

² Zie verwijzing 1: dit is een bepaling in de handreiking

3. *Gaat u de stikstofreductie en natuurherstel baseren op het coalitieakkoord³ of op de wet die op dit moment van toepassing is?*

Antwoord:

Conform het advies van Remkes koersen wij op het snelst mogelijke herstel, omdat het slecht gaat met de natuur. Net als anderen hebben wij behoefte aan duidelijkheid van het Rijk, met name voor het juridische en financiële perspectief. Voor wat betreft stikstofreductie is het veel belangrijker dat we gezamenlijk (overheid, sectoren, gebieden) snel de stikstofemissies reduceren dan welk jaartal we hanteren. Daarnaast is het jaartal ook afhankelijk van ontwikkelingen rondom o.a. het landbouwakkoord.

4. *Kunt u aangeven wat de mogelijkheden zijn van de provincie om af te wijken van het in de handreiking voor gebiedsprogramma NPLG d.d. 17 maart 2023 aangegeven vereiste dat stikstofreductie en natuurherstel gebaseerd moet zijn op het coalitieakkoord? Is dat een (wettelijk) vereiste?*

Antwoord:

De handreiking is een handreiking bij het opstellen van het ZH-PLG en is geen wettelijk vereiste, maar wel de basis waarop het Rijk financiering beschikbaar stelt. De Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering is dat wel.

5. *De handreiking voor gebiedsprogramma NPLG d.d. 17 maart 2023 geeft aan dat een toetsbare versie van het gebiedsprogramma waar nodig wordt bijgesteld en door GS wordt vastgesteld. In welke mate komt dat overeen met de informatie die PS is gegeven dat er in het najaar van 2023 er nog van alles door PS besloten kan worden?*

Antwoord:

Dat sluit in hoge mate op elkaar aan. De handreiking gebiedsprogramma's is een leidraad, waarin niet is voorzien in een rol voor de democratische besluitvorming. Op initiatief van uw College heeft uw Staten voorzien om daar wel een rol in te geven. Het proces is in Zuid-Holland als volgt voorzien: GS zal op 1 juli 2023 een voorontwerp vrijgeven voor eerste toetsing. Vervolgens kunnen na vrijgave nog inhoudsvolle wijzigingen kunnen plaatsvinden. Bijvoorbeeld door verwerking van het landbouwakkoord, feedback van de gebiedspartners, Provinciale Staten, het rijk, planbureau en ecologische autoriteit (najaar 2023). Na verwerking van alle feedback zal GS een ontwerp opstellen en vaststellen. PS kan in dit proces op meerdere momenten GS van input voorzien /kaders meegeven. Een eerste keer is uw commissie van 28 juni. In het najaar wordt het programmaplan met daarin de feedback van het Rijk in PS behandeld. Zie voor verdere toelichting het antwoord van vraag 6 c. PS zal in Q1 2024 het definitieve programma vaststellen.

6. *In vervolg op voorgaande vraag:*

- a) *Kunt u aangeven, met voorbeelden, wat in een toetsbare versie op het gebiedsprogramma al besloten is?*

Antwoord:

Het toetsbare voorontwerp is niet vastgesteld. Wel bouwt het voorontwerp door op bestaand beleid dat in de ogen van GS onderdeel zal blijven van het ZH-PLG. Dit is bijvoorbeeld de realisatie van Natuur Netwerk Nederland, realisatie van de kaderrichtlijn water en uitvoering geven aan agrarische natuurbeheerplannen.

³ Van de regeringspartijen, zie pagina 18 punt 8 van de handreiking

b) *Kunt u aangeven, met voorbeelden, wat in het najaar 2023 nog besloten kan worden ten aanzien van het gebiedsprogramma?*

Antwoord:

In het toetsbaar voorontwerp wordt aangegeven welke (beleids-) matige uitgangspunten GS voornemens is te hanteren om sturing te geven aan doelrealisatie in de gebieden. Het gaat bijvoorbeeld over het sturingsprincipe op NH3-emissie reductie, prioriteitstelling tussen maatregelen en de strategie om te komen tot 30% overbrugging van de vogel en habitatrichtlijn doelen. GS zal bij vaststelling van het ontwerp besluiten over deze uitgangspunten. Voorafgaand aan dit besluit kan PS aan GS kaders meegeven die zouden kunnen leiden tot andere sturingsprincipes.

c) *Kunt u aangeven, met voorbeelden, wat in het najaar 2023 door PS besloten kan worden ten aanzien van het gebiedsprogramma?*

Antwoord:

Het definitieve ZH-PLG bevat beleidsrijke kaders en doorwerking naar omgevingsbeleid die daarin zullen moeten worden geïmplementeerd. PS zal daarom bij vaststelling hiervan de beleidskaders vaststellen. Naar verwachting zal dat aanleiding geven tot wijzigingen in het omgevingsbeleid en een proces worden gestart om dat in ons omgevingsbeleid op te nemen bij de eerste volgende herziening. Najaar 2023 gaat het dus om het ophalen van de input van PS

d) *Kunt u aangeven, met voorbeelden, wat (in het najaar 2023) niet door PS besloten hoeft te worden maar door GS besloten kan worden (of door GS al definitief is besloten) op gebied van het gebiedsprogramma?*

Antwoord:

Zie antwoord bij 6d.

7. *Bent u het met de SGP eens dat het gebiedsprogramma een belangrijk onderdeel uitmaakt van de Ruimtelijke puzzel?*

Antwoord:

Ja, het ZH-PLG benutten we als een van de bouwstenen voor de Ruimtelijke Puzzel.

8. *Voor 1 juli 2023 besluit GS over het voorontwerp gebiedsprogramma. Heeft GS op dat moment al inzicht in de impact op de opgave, opties, dilemma's en analyses voor wat betreft het Ruimtelijk Voorstel inzake de ruimtelijke puzzel? Oftewel, neemt GS op dat moment een integraal afgewogen besluit over het voorontwerp waarbij de impact op de Ruimtelijke puzzel inzichtelijk is?*

Antwoord:

GS geeft een *toetsbaar* voorontwerp vrij en neemt geen besluit over vaststelling. In het toetsbaar voorontwerp is er inzicht in de opgave (met uitzondering van de aanvullende doelen voor de Vogel en Habitat Richtlijn) vanuit het ZH-PLG. GS neemt nog geen besluiten.

In de Ruimtelijke puzzel is aan provincies gevraagd richting te geven op een veelvoud aan ruimtelijke opgaven die op Zuid-Holland afkomen de komende decennia. Deze vraag van het Rijk beogen we komende maanden uit te werken met een ruimtelijk voorstel, een propositie aan het Rijk op basis van de kennis en bouwstenen die op dat moment bekend zijn. Dit ruimtelijk voorstel wordt -conform het vastgestelde Statenvoorstel van 10 mei 2023- door PS vastgesteld, naar verwachting in Q4 2023.

In diverse provinciale programma's (bijv. ZH-PLG, maar ook P-MIEK) werken we momenteel aan (ontwerp)bouwstenen of input voor de puzzel. Dit doen we in een iteratief proces, tussen (thematische) programma's en de ruimtelijke puzzel. Het voorontwerp ZH-PLG dat op 28 juni door GS wordt vrijgegeven, vormt een belangrijk uitgangspunt voor de integrale afweging van opgaven in de ruimtelijke puzzel die – naast de NPLG-doelen – spelen in het landelijk gebied. De vaststelling van het integrale ruimtelijk voorstel door PS in Q4, kan weer aanleiding zijn om het voorontwerp ZH-PLG aan te passen.

9. *Is GS bereid de data, inclusief de integrale afweging, voor wat betreft de impact Ruimtelijke puzzel na het besluit van GS aan PS te verstrekken alvorens het debat in de commissie plaatsvindt op 28 juni 2023?*

Antwoord:

GS geven een toetsbaar voorontwerp vrij en nemen geen besluit over vaststelling. In dit voorontwerp proberen we relevante data/ gegevens voor ZH-PLG en daarmee voor Ruimtelijke Puzzel op te nemen, onder meer in kaartmateriaal.

10. *Kunt u aangeven waarom PS niet eerder is meegenomen in de besluitvorming?*⁴

Antwoord:

GS heeft ruim de tijd genomen om met gebiedspartijen de opgaven te doorgronden en de feitenbasis op orde te brengen. PS is via een speciaal hiervoor ingestelde Statencommissie betrokken en op de hoogte gehouden van het proces en de ontwikkelingen. GS heeft er naar gestreefd om zoveel mogelijk van de door het rijk beschikbaar gestelde informatie te kunnen verwerken. De regelmatig verschuivende data waarop het rijk met aanvullende informatie/doelen is gekomen, heeft gezorgd voor verschuiving van deadlines. Uiteindelijk is eind april als moment gekozen waarop geen nieuwe informatie van het rijk zou worden verwerkt. In de maand mei/juni is het voorontwerp opgesteld en zijn tussenproducten getoetst bij de gebiedspartners. In mei zijn leden van provinciale staten aanwezig geweest bij een ambtelijke werksessie "van gebiedsfoto naar opgaven". Op 9 juni zijn statenleden uitgenodigd om als toehoorder aanwezig te zijn bij de gezamenlijke regiegroepen en wordt een technische sessie verzorgd.

11. *Bent u het met de SGP eens dat hiermee PS een grote informatieachterstand heeft op zo'n belangrijk en impactvol besluit wat GS gaat nemen over een essentieel deel van de Ruimtelijke Puzzel, die PS moet leggen?*

Antwoord:

GS geeft een toetsbaar voorontwerp vrij en neemt geen besluit over vaststelling. Het ZH-PLG bevat veel informatie waarop keuzes gebaseerd gaan worden. Zie vraag 6 voor welke keuzes PS nog kan maken.

12. *Gezien het belang van de antwoorden op deze vragen voor het debat op 28 juni 2023, kunt u de beantwoording van de vragen ons uiterlijk (maar graag nog eerder) vrijdag 23 juni 2023 ons doen toekomen?*

⁴ In andere provincies zijn PS o.a. met conceptgebiedsprogramma's geïnformeerd zodat in die provincies PS al inzicht in de voortgang had maar ook inzicht had welke kant het op zou gaan qua inhoud van de gebiedsprogramma's. PS in Zuid-Holland heeft dat niet gehad. Na aandringen vanuit PS in Zuid-Holland is er uiteindelijk op het randje van indienen een mogelijk gecreëerd om over het (tot nu toe geheel onbekende) voorontwerp te praten op 28 juni 2023

Antwoord:

Den Haag, 13 juni 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA drs. J. Smit

^[1] De Wilck, Donkse Laagten, Boezems-Kinderdijk, Oude Land van Strijen, Oude Maas, Hollands Diep en Haringvliet.